

Gemeenteraad Roosendaal
Postbus 5000
4700 KA Roosendaal

contactpersoon : ing. B.P.L. Raeijmaekers
telefoonnummer : 14 0165
onderwerp : Evaluatie bijplaatsingen project

Roosendaal : 17-01-2022
ons zaaknummer : 483056
uw kenmerk : -
bijlage(n) : -

Geachte leden van de Raad,

Met deze raadsbrief wil ik u informeren over de evaluatie van het bijplaatsingen project.

In 2021 is gekozen om dumpingen van huishoudelijk afval extra aan te pakken door te sturen op gedragsverandering van bewoners, en niet door extra handhavingscapaciteit in te zetten. Veruit het grootste gedeelte van ons gedrag (95%) wordt onbewust bepaald. Slecht 5 % is bewust gedrag. Door met interventies te proberen om het onbewuste gedrag te beïnvloeden kan per locatie maatwerk worden geleverd en kan met relatief lage kosten veel resultaat worden geboekt. Dit wordt ook gestimuleerd vanuit Rijkswaterstaat omdat hier landelijk goede resultaten mee worden geboekt.

In het voorjaar van 2021 is door gedragswetenschappers van Dijksterhuis en Van Baaren een onderzoek gedaan naar bijplaatsingen bij afvalcontainers. Na een analyse van diverse locaties zijn interventies ontwikkeld en uitgevoerd om het gedrag van omwonenden op een positieve manier te beïnvloeden.

Locaties

Onderstaande locaties zijn gekozen voor uitvoering van de interventies. 2 van de 3 locaties bevinden zich in Westrand, aangezien deze wijk door de gemeenteraad aangewezen is als pilotwijk.

1. Gerard Doustraat. Glas, textiel en PBD
2. Lindenburg. Glas, textiel en PBD
3. Jan Vermeerlaan. Restafval

Als controlelocaties zijn de Philipslaan en de Kroevenlaan genomen. Op deze locaties zijn geen interventies gepleegd.

Interventies

Er is gekozen om op elke locatie meerdere interventies tegelijk uit te voeren en in te steken op "de basis op orde". Vanuit eerder projecten van D&B was de ervaring dat dit tot de beste resultaten leidt.

- Bij elke locatie is een tijdelijke lamp geplaatst die in het donker bij beweging aanspringt. Vanwege de beperkte capaciteit van accu en zonnepaneel kon dit echter alleen in de avond tot 23 u, en in de vroege ochtend vanaf 6u.
- De glas, textiel en PBD bakken zijn extra schoongemaakt gewrapt in een duidelijke kleur. Op de bakken staan plaatjes van de afvalstoffen die erin mogen.

- De kleur van de textielcontainer is veranderd naar paars. Dit is de landelijke standaardkleur die door Rijkswaterstaat is bepaald.
- De stickers op de containerkleppen zijn aangepast. Er staat nu geen boetebedrag op voor het storten van afval, maar een zogenaamd handelingsperspectief. Er staat op de sticker wat men moet doen
- Omwonenden van de Gerard Doustraat hebben een folder ontvangen met extra informatie over het aanbieden van afval
- Bij de Lindeburg is een bord geplaatst waarmee een Saver medewerker oproept om de omgeving netjes te houden.

- Bewoners van het complex in de Jan Vermeerlaan hebben extra informatie ontvangen over het aanbieden van restafval.
- In elke portiek van het complex aan de Jan Vermeerlaan is een afvalkalender opgehangen waarmee met logo's en kleuren het verschil tussen papier en PBD duidelijk is gemaakt
- De aanbodplaats voor papier is aangeduid in het trottoir met een tegel voorzien van containerlogo.
- Bij deze aanbodplaats is met green graffiti het aanbodmoment van PBD kenbaar gemaakt. Helaas is deze graffiti vrij snel weggeregend.

Doelen van deze interventies zijn de basis op orde brengen:

- Kennis verhogen
- Anonimiteit verlagen
- Weerstand verminderen
- Moeite aspect wegnemen
- Slechte uitstraling verhelpen
- Negatieve sociale norm verminderen

Metingen

Er zijn 2 soorten metingen gedaan. Het aantal bijplaatsingen is geteld, en mensen zijn gevraagd naar de schoonbeleving op de betreffende locatie. De voormeting liep van 28 juni tot 23 juli. De nameting liep van 4 oktober tot 8 november. De tellingen zijn uitgevoerd door Saver maar voldoen helaas niet volledig aan de nauwkeurigheid die door D&B was verwacht. Het verschil tussen de voor- en nametingen is echter zo significant dat er wel conclusies uit kunnen worden getrokken.

Gerard Doustraat

Tellingen

- Bijplaatsingen nemen op het oog af met 17% af
- Bijgeplaatst restafval neemt op het oog met 56% af

Schoonbeleving

- Hoe schoon bewoners het rondom de afvalcontainers is gestegen van een 4,1 naar een 5,8. Op een schaal van 0 tot 10.

Lindenburg

Tellingen

- Bijplaatsingen nemen op het oog met 36% af
- Bijgeplaatst grof afval neemt op het oog met 65% af

Schoonbeleving

- Hoe schoon bewoners het rondom de afvalcontainers is gestegen van een 5,3 naar een 6,2.

Jan Vermeerlaan

Tellingen

- Bijplaatsingen nemen op het oog met amper af
- Bijgeplaatst PBD neemt op het oog met 40% af

Schoonbeleving

- Hoe schoon bewoners het rondom de afvalcontainers is gestegen van een 3,1 naar een 6,6.

Controle locaties

Bij de controlelocatie in de Philipslaan is iets onverklaarbaars gebeurd. Tijdens de nameting in oktober werden er zeer weinig bijplaatsingen geteld. Deze verandering is onverklaarbaar omdat er niets in de omgeving is veranderd dat een dergelijke wijziging kan veroorzaken. De plotselinge daling is niet alleen waargenomen tijdens de momenten waarop de tellingen voor het onderzoek plaatsvonden. De BOA's, die onder andere controleren op bijplaatsingen, hebben in september en oktober diezelfde vermindering van bijplaatsingen geconstateerd in de gehele Philipslaan en de aanliggende straten. Het lag dus niet aan de tellers. Maar de werkelijke oorzaak valt niet te achterhalen.

Inmiddels is het aantal bijplaatsingen op en rond deze locatie wel weer op het niveau van de voormeting. De tellingen op deze locatie zijn, op basis van dit onverklaarbare fenomeen, niet gebruikt als referentie voor het onderzoek.

De controlelocatie aan de Kroevenlaan is wèl representatief voor de bestaande situatie. Er zijn geen onverklaarbare of ongebruikelijke veranderingen waargenomen bij de containers op deze locatie en de aanliggende straten. Hier zijn de bijplaatsingen nagenoeg gelijk gebleven. En de gegevens die hier zijn opgehaald vormen daarmee wèl statistisch vergelijkingsmateriaal.

Extra controle op zuiverheid grondstoffen

Naar aanleiding van de positieve resultaten is gekozen om op 18 november 2021 een extra controle uit te voeren op de zuiverheid van het PBD afval. Dit om te onderzoeken of het restafval nu niet wordt bijgeplaatst, maar in de container wordt 'verstopt'. Vanwege het perssysteem in deze containers wordt bewijsmateriaal vernietigd en nodigt deze het meest uit tot het moedwillig dumpen van afval. Saver heeft de inhoud van de 2 PBD containers vergeleken met de inhoud van 3 andere locaties (dijkcentrum en Streuvelslaan). In alle 5 de containers zat zo'n 5 procent afval wat niet behoort tot PBD verpakkingen. Dit is toegestaan bij de aanlevering van het PBD, en geen probleem voor de recycling.

Er is dus geen van ontwijkend gedrag voor wat betreft het moedwillig dumpen van restafval geconstateerd.

Conclusie

- De interventies bij de ondergrondse glas, textiel en PBD containers lijken te werken.
- De interventies bij de ondergrondse restafvalcontainer hebben alleen effect op de hoeveelheid bijgeplaatst PBD en de tevredenheid van bewoners.

Het bijzondere is dat bij alle 3 de locaties het gevoel van omwonenden en passanten een stuk positiever is. Blijkbaar ligt het niet altijd aan de hoeveelheid afval, maar aan de positieve aandacht die er vanuit de gemeente aan wordt gegeven. En wellicht ook het fleuriger uiterlijk van de inleverlocaties. Voor de overblijvende problemen wordt minder gewezen naar de gemeente, en meer naar de daadwerkelijke daders die het afval achterlaten.

Het advies van D&B

- Houd de basis altijd goed op orde
 - Voldoende capaciteit, werkende containers, frisse uitstraling
 - Voorkom dat je een Saverpasnummer nodig hebt om een Saverpas aan te vragen
- Experimenteer met voorgestelde interventies op vergelijkbare locaties
- Blijf de effecten over tijd monitoren
- Zet een solide monitorsysteem op binnen de gemeente. Dit is je kompas: als je experimenteert leer je wat dit oplevert
- Zet de 'nieuwe basis op orde sticker' in op alle containers. Dit biedt bewoners duidelijke handelingsperspectieven
 - Bied in plaats van de website, het telefoonnummer als handelingsperspectief om een nieuwe pas aan te vragen
 - Voeg het storingsnummer toe op de sticker.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Wethouder Duurzaamheid

Drs. C.F.G.R. Koenraad